

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حکمت علوی

موضوع

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

نهج البلاغه-حکمت ۴۰

الْحِكْمَةُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ،
فَخُذِ الْحِكْمَةَ وَلَوْ مِنْ أَهْلِ النِّفَاقِ.

علم و دانش و حکمت گمشده مؤمن است، بنابراین حکمت را بگیر، هر چند از اهل نفاق باشد

حفظ چهل حدیث برای رضای الهی

پیامبر (ص) خطاب به علی (ع) فرمودند:

مَنْ حَفِظَ مِنْ أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً يَطْلُبُ بِذَلِكَ
وَجْهَ اللَّهِ عَزُّ وَجَلُّ وَالدَّارَ الْآخِرَةِ، حَشْرَهُ اللَّهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مَعَ النَّبِيِّنَ وَالصَّدِيقِينَ وَالشَّهِداءِ وَالصَّالِحِينَ
وَخَسْنَ أُولئِكَ رَفِيقَا

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هر کس از امت من چهل حدیث به خاطر خداوند عز و جل و آخرت حفظ کند، خداوند در روز رستاخیز او را با پیامبران و صدیقان و شهیدان و صالحان محشور فرماید و چه نیکو همدمانی هستند اینان

كُنْ فِي الْفِتْنَةِ كَابِنِ اللَّبُونِ

در فتنه ها همچون شتر کم سن و سال باش

لَا ظَهِرٌ فَيُرْكَبَ

نه پشت او قوی شده که سوارش شوند

وَلَا ضَرْعٌ فَيُخْلَبَ.

ونه پستانی دارد که بدوشند!

۱- طمع

أَرَىٰ بِنَفْسِهِ مَنْ اسْتَشَعَرَ الطَّمَعَ،

هر کس طمع را پیشه کند خود را حقیر کرده

۲- افشاگری گرفتاری ها

وَرَضِيَ بِالذُّلِّ مَنْ كَشَفَ عَنْ ضُرْهِ،

و کسی که ناراحتی هایش را (نzd این و آن بدون هیچ فایده) فاش کند به ذلت خویش راضی شده

۳- امیری زبان و پرگویی

وَهَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ مَنْ أَمْرَ عَلَيْهَا لِسَانَهُ.

و آن کس که زبانش را بر خود امیر کند شخصیتش حقیر خواهد شد.

۱- بخل (تنگ چشمی)

الْبُخْلُ عَارٌ،

بخل تنگ است

نهم

۲- بزدلي

وَالْجُبْنُ مَنْقَصَةٌ،

وترس مايه نقصان است

دهم

یازدهم

۳- تهیدستي

وَالْفَقْرُ يُخْرِسُ الْفَطِنَ عَنْ حُجَّتِهِ،

، فقر شخص زيرك را از بيان دليلش گنج می سازد

دهم

۴- کم درآمدی

وَالْمُقْلُ غَرِيبٌ فِي بَلْدَتِهِ.

و آن کس که فقیر و تنگدست است حتی در شهر خود غريب است.

یازدهم

۱- ناتوانی [وصف منفي]
الْعَجْزُ آفَةٌ،
عجز و ناتوانی آفت است

۲- شکیبایی

وَالصَّبْرُ شَجَاعَةٌ،
و خویشتن داری شجاعت است.

۳- پارسایی

وَالْزَهْدُ ثَرَوَةٌ
پارسایی توانگری است

۴- اجتناب از گناه

وَالْوَرَعُ جُنَاحٌ،
و تقوا و پرهیز گاری سپری است (در برابر گناهان...)

۵- رضایت به قضای الهی
وَنِعْمَ الْقَرِينُ الرِّضَى.

ورضایت و خشنودی (از تقدیرات الهی) بهترین همنشین است

۱- علم

الْعِلْمُ ورَاثَةٌ كَرِيمَةٌ،

علم و دانش میراث گرانبهایی است،

نحوه

۲- ادب

وَالْأَدَابُ حُلْلٌ مُجَدَّدَةٌ،

آداب (انسانی) لباس زیبا و کهنگی ناپذیر است

۳- اندیشه

وَالْفِكْرُ مِرْآةٌ صَافِيَةٌ.

و فکر آئینه صافی است.

دستورات و نسبت اثراها

۱- رازداری

صَدْرُ الْعَاقِلِ صُنْدُوقُ سِرْهِ

سینه عاقل گنجینه اسرار آوست،

۲- گشاده رویی

وَالْبَشَاشَةُ حِبَّةُ الْمَوَدَّةِ،

خوشروی و بشاشت، دام محبت است

۳- تحمل (بردباری)

وَالْأَحْتِمَالُ قَبْرُ الْعُيُوبِ.

و تحمل ناراحتی ها گور عیوب هاست

مرحوم سید رضی به دنبال این سه جمله حکمت آمیز اضافه می کند که در روایت دیگری از امام تعبیر دیگری در این باره دیده می شود که فرمود: «مسالمت جویی وسیله پوشاندن عیب هاست و آن کس که از خود راضی باشد افراد خشمگین براو بسیار خواهند بود»؛ (وَرَوَى أَنَّهُ قَالَ فِي الْعِبَارَةِ عَنْ هَذَا الْمَفْعَنِ أَيْضًا: الْفَسَالَةُ حِبَّةُ الْعُيُوبِ، وَمَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّاخِطُ عَلَيْهِ).

الصَّدَقَةُ دَوَاءٌ مُنْجِحٌ،

صدقه (کمک به نیازمندان) داروی شفابخشی است

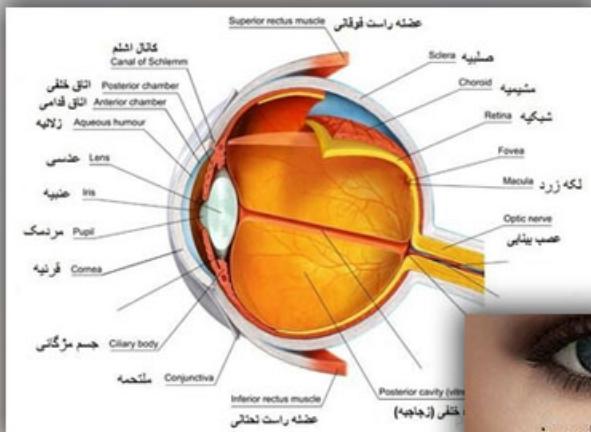
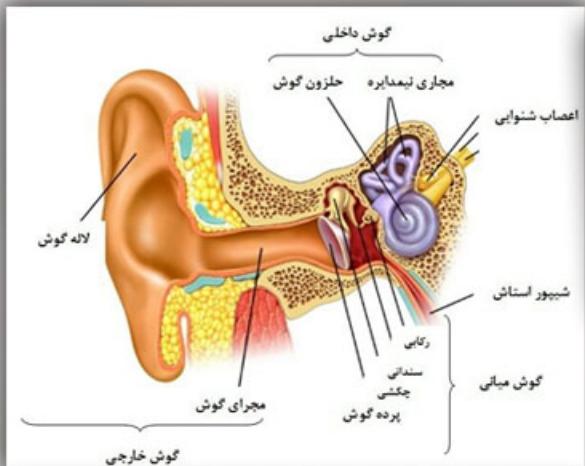

وَأَعْمَالُ الْعِبَادِ فِي عَاجِلِهِمْ،
نُضْبُ أَعْيُنِهِمْ فِي آجَالِهِمْ.

و اعمال بندگان در این جهان زودگذر در برابر چشمان آنها در آن جهان (پایدار) است.

نُبُغْ

حکمت لا نفعه بالذین

اعْجَبُوا لِهَذَا الْإِنْسَانِ
از این انسان تعجب کنید

يَنْظُرُ بِشَحْمٍ،
كَهْ با يك قطعه پيه مى بىند،

وَيَتَكَلَّمُ بِلَحْمٍ،
با قطعه گوشتى سخن مى گويد،

وَيَسْمَعُ بِعَظْمٍ،
با استخوانى مى شنود

وَيَتَنَفَّسُ مِنْ خَرْمٍ.
واز شکافی تنفس م، کند!

إِذَا أَقْبَلَتِ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ أَعَارَتْهُ مَحَاسِنَ غَيْرِهِ

هنگامی که دنیا به کسی روی آورد نیکی های دیگران را به او عاریت می دهد

وَإِذَا أَذْبَرَتْ عَنْهُ سَلْبَتْهُ مَحَاسِنَ نَفْسِهِ.

و هنگامی که دنیا به کسی پشت کند نیکی های خودش را نیز از او می گیرد.

چون دنیا را کند با کس دهد خوبیش از هر کس

چو بر گرد برد زیبایی و سازد و را چون خس

خَالِطُوا النَّاسَ مُخَالَطَةً

آن گونه با مردم معاشرت کنید که

إِنْ مِتْمُ مَعَهَا بَكَوْا عَلَيْكُمْ،

اگر بمیرید بر مرگ شما اشک بریزند

وَإِنْ عِشْتُمْ حَنُوا إِلَيْكُمْ.

و اگر زنده بمانید به شما عشق ورزند.

روزی که تو آمدی به دنیا عریان

جمی بہ تو خندان و تو بودی گریان

کاری بکن ای دوست که وقت رفتن

جمی بہ تو گریان و تو باشی خندان

إِذَا قَدْرْتَ عَلَى عَدُوٍّكَ

هنگامی که بر دشمنت پیروز شدی

فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ.

عفوا شکرانه این پیروزی قرار ده

العفو تاج المكارم {غرة الحكم}

أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اكْتِسَابِ الْأَخْوَانِ،

عاجزترین مردم کسی است که از به دست آوردن دوستان عاجز باشد

وَأَعْجَزُ مِنْهُمْ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفَرَ بِهِ مِنْهُمْ.

و از او عاجزتر کسی است که دوستانی را که به دست آورده از دست بدهد.

مَنْ لَا صَدِيقَ لَهُ لَا ذُخْرَ لَهُ؛

کسی که دوست ندارد ، ذخیره ای ندارد . {غور العکم ، ح ۹۴۶}

رفت و آمد کافران در شهرها (با سایل فریاد و شوکت ظاهرا)
 تورا فریب ندهد (این برخوبه‌تر اندک) (وناجیری از زندگی
 زید گزندنیا) است: سپس جلیگاهشان جهنم است،
 و آن بدد جیگاهی است.

یا بْنَ آدَمَ،
 ای فرزند آدم!

إِذَا رَأَيْتَ رَبَّكَ سُبْحَانَهُ يُتَابِعُ عَلَيْكَ نِعَمَهُ وَأَنْتَ تَعْصِيهِ فَاحْذَرْهُ.

هنگامی که می بینی پروردگارت نعمت هایش را پی در پی بر تو می فرستد در حالی
 که تو معصیت او را می کنی از او بترس (مبادا مجازات سنگینش در انتظار تو باشد)

استدرج اعداب تدریجی الهی

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُ جَهَنَّمَ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ {182}
وَأَمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ {183} اعراف ۱۰۲ و ۱۰۳

وکسانی که آیات ما را انکار کرند به تدریج از جایی که نمی فهمند به ورطه هلاکت می کشانیم

«[امستحق دوزخ شوند] {182} و به آنان مهلت می دهیم: [از برآز دسترس ما بیرون رفتند] نیستند، مسلمًا تدبیر من استوار است {183}

فلَتَاتِ لِسَانِهِ،

سخنان بی اندیشه‌ای که از او صادر می‌شود

وَصَفَحَاتِ وَجْهِهِ.

و در صفحه صورتش،

فِي

مَا أَضْمَرَ أَحَدٌ شَيْئاً إِلَّا ظَهَرَ

هیچ کس چیزی را در دل پنهان نمی‌کند
مگر این که آشکار می‌شود در

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ {29}
 وَلَوْنَشَاءُ لَأَرْيَنَا كُمْ فَلَعَرْفَتُهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ {30} سوره محمد [ص] آیات ۲۹ و ۳۰

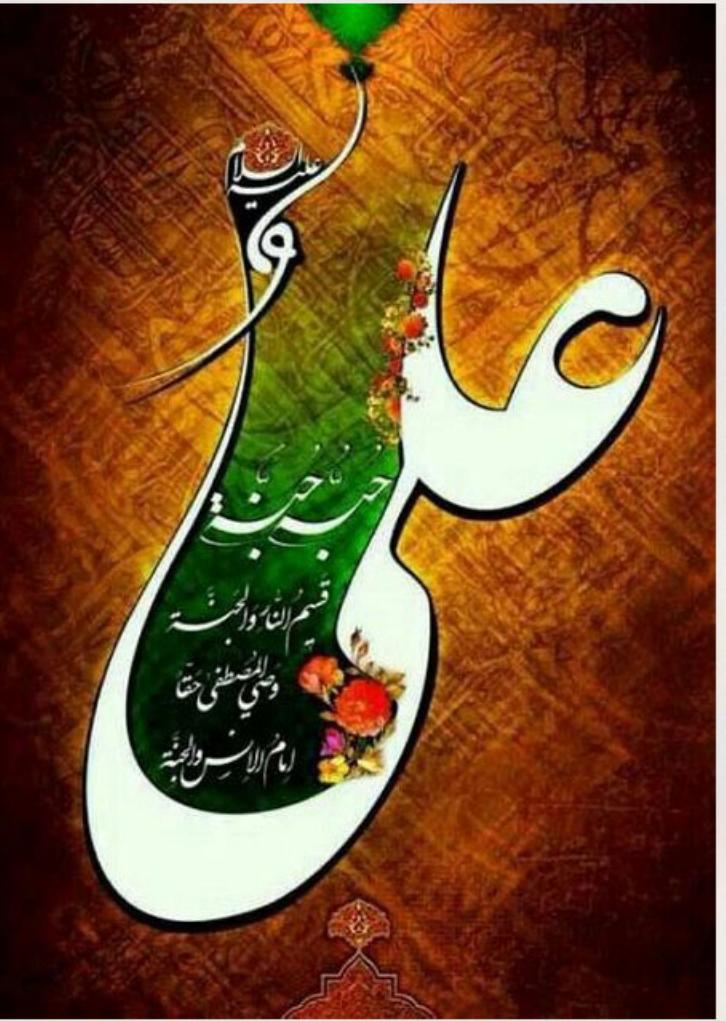
راه شناخت
منافقان

آیا کسانی که در دل هایشان بیماری [اتفاق] است گمان کردند خداوند کینه‌های شدیدشان را [به پیامبر و مؤمنان] آشکار نخواهد کرد؟ «29»
 اگر بخواهیم البته آنان را به توانشان می‌دهیم، تا آنان را با نشانه هایشان بشناسی، بی تردید آنان را از شیوه سخن گفتنشان
 [که پرازنیش و کنایه به دین و نبوت و مؤمنان است] می‌شناسی، خداوند [ریشه‌ها و اسرار و باطن] کارهای شما را می‌داند «30»

تیغ زبانش به در آرد ز جاه
 فاش کند راز دل از دود آه

راز درون هرچه بود گاه گاه
 صفحه رخساره چویک آینه

طوبی لِمَنْ :

خوشابه حال کسی که (پیوسته)

۱- ذَكَرُ الْمَعَادَ،

به یاد معاد باشد

۲- وَعَمِلَ لِلْحِسَابِ،

و برای روز حساب عمل کند.

۳- وَقَنِعَ بِالْكَفَافِ،

به مقدار کفايت قانع گردد

۴- وَرَضِيَ عَنِ اللَّهِ.

واز خدا راضی باشد.

زبان عاقل پشت قلب او قرار دارد

لِسَانُ الْعَاقِلِ وَرَاءَ قَلْبِهِ،

وَقَلْبُ الْأَحْمَقِ وَرَاءَ لِسَانِهِ. در حالی که قلب احمق پشت زبان اوست!

سخن گفتن بی خرد

همان جمله (پرمایه) قبل، از امام (ع) به تعبیر دیگری بدین صورت نقل شده است که فرمود:

هذا المَعْنَى بِلُفْظِ آخَرِ، وَهُوَ قَوْلِهِ:

قلب احمق در دهان اوست
و زبان عاقل در درون قلبش!
و هر دو یک معنا را بازگو می‌کنند.

قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فِيهِ،
وَلِسَانُ الْعَاقِلِ فِي قَلْبِهِ.
وَمَعْنَا هُمَا وَاحِدٌ.

لَا قُرْبَةَ بِالنَّوَافِلِ إِذَا أَضَرَّتِ الْفَرَائِضِ.

هرگاه کارهای مستحب به واجبات زیان برساند موجب
قرب به خدا نمی شود.

نحوه

دکument

۳۰

مرزانجام مستحبات

اذا أَضَرَّتِ النَّوَافِلُ بِالْفَرَائِضِ فَأْرْفُضُوهَا.

هنگامی که نافله ها (مستحبات) به فرائض (واجبات) زیان رساند،
آنها را ترک گویید.

نحوه

دکument

۳۱

۱- همت

قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هَمَتِيهِ،

ارزش هر کس به اندازه همت او

نعم

۲- صداقت

وَصِدْقَهُ عَلَى قَدْرِ مُرْوَءَتِيهِ،

وراستگویی و صداقت هر کس به اندازه شخصیت اوست

۳- شجاعت

وَشَجَاعَتُهُ عَلَى قَدْرِ أَنْفَتِيهِ،

وشجاعت هر کس به اندازه بی اعتمایی وی (به ارزش های مادی) است

۴- عفت

وَعِفَتُهُ عَلَى قَدْرِ غَيْرَتِيهِ.

وعفت هر کس به اندازه غیرت اوست.

دعمند عالم نفع اسلام

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

همان کسانی که چون مصیبتي [سخت] به آنان رسد می گویند:

[«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»] ما مملوک خداییم و بی شک به سوی او بازمی گردیم

[بقره ۱۵۶]

امام(علیه السلام) شنید: مردی می گوید:
 (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ)

اینکه می گوییم «إِنَّا لِلَّهِ» اقرار براین
 است که ما مملوک خداییم

واینکه می گوییم «وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» اقرار
 براین است که همه سرانجام از دنیا می
 رویم (و به آخرت می پیوندیم).

وسمع رجلاً يَقُولُ: (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ)

إِنَّ قَوْلَنَا «إِنَّا لِلَّهِ» إِقْرَارٌ عَلَى أَنفُسِنَا بِالْمُلْكِ؛

وَقَوْلَنَا: «وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» إِقْرَارٌ عَلَى أَنفُسِنَا بِالْهُلْكِ.

الفَقِيهُ كُلُّ الْفَقِيهِ مَنْ

فقیه و بصیر در دین در حد کمال کسی است که

نُجُب

دَعَائِنَتْ بِهِ نَعْصَمَ الْمُلْكَ

۱- لَمْ يُقْنِطِ النَّاسَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ،

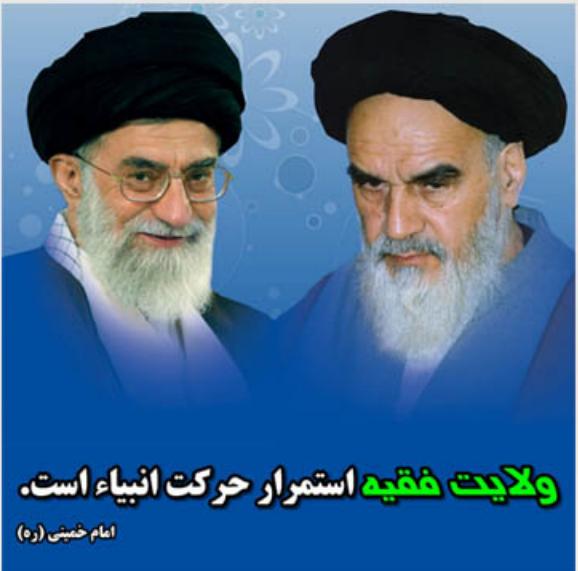
مردم را از رحمت الهی نومید نسازد

۲- وَلَمْ يُؤْيِسْهُمْ مِنْ رُوحِ اللَّهِ،

واز لطف او مأیوس نکند

۳- وَلَمْ يُؤْمِنْهُمْ مِنْ مَكْرِ اللَّهِ.

واز مجازات های او ایمن ننماید.

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبُ تَمَلُّ كَمَا تَمَلُّ الْأَبْدَانُ،

این قلب ها همچون بدن ها ملول و افسرده می شوند

فَابْتَغُوا لَهَا طَرَائِفَ الْحِكْمٍ.

برای رفع ملالت آنها لطائف حکمت آمیزرا انتخاب کنید.

زمانی درس علم و بحث قرآن که باشد روح انسان را کمالی

زمانی شعر و تفریح و حکایت که باشد روح را دفع ملامی

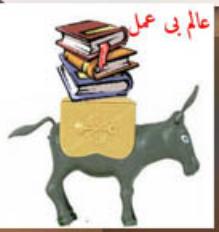

أَوْضَعُ الْعِلْمِ مَا وُقِفَ عَلَى اللِّسَانِ،

بی ارزش ترین دانش ها آن است که تنها بر زبان متوقف شود (و در عمل ظاهر نگردد)

وَأَرْفَعُهُ مَا ظَهَرَ فِي الْجَوَارِحِ وَالْأَرْكَانِ.

و پرارزش ترین دانش ها آن است که در اعضا و ارکان بدن آشکار شود. (و دارندہ اش آن را در زندگی خود به کار بندد).

مثُل عالم بی عمل، چارپایی براو کتابی چند

سورة جمعه □
مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحَمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا

چون عمل در تو نیست نادانی
گلستان سعدی

علم چندان که بیشتر خوانی

از دست دادن فرصت مایه غم و اندوه است.

إِضَاعَةُ الْفُرْصَةِ غُصَّةٌ.

منبع [حكمت](#)

.... بادر الفرصة قبل ان تكون غصه ...
به سراغ استفاده از فرصت برو (پیش از آنکه از دست بروند) مایه اندوه گردد

منبع [نامه](#)

فرصت ها همچون ابرها میگذرند

فرصت ها همچون ابر در گذرند؛ از این رو، فرصت های
نیک را غنیمت بشمارید
(و پیش از آنکه از دست برود، از آن استفاده کنید)

الْفُرْصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ،

فَأَنْتَهِزُوا فُرَصَ الْخَيْرِ.

إِذَا حُيّتَ بِتَحِيَّةٍ فَحَيّ بِأَحْسَنِ مِنْهَا،
هندگامی کہ بہ توبحتی گویند بہ صورتی بہتر پاسخ گوی
وَإِذَا أُسْدِيَتْ إِلَيْكَ يَدُ فَكَافِئْهَا بِمَا يُرْبِي عَلَيْهَا،
و هرگاه هدیہ ای برای تو فرستند آن را بہ صورت افزون تر پاداش ده.

وَالْفَضْلُ مَعَ ذَلِكَ لِلْبَادِي.
با این حال فضیلت از آن آغازگر است.

تحیت و سلامتی بہتر

وَإِذَا حُييْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُوها
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا نساء ٢٦

هرگاه از جانب کسی سخن پسندیده ای [چون سلام یا عمل نیکی] به شما می رسد
نیکو تراز آن یا همانندش را برای اوتلافی کنید، همواره خداوند محاسبه کننده همه چیز [حتی سلام و کار نیک] است

مَنْ كَتَمَ سِرَّهُ كَانَتِ الْخِيَرَةُ بِيَدِهِ.

کسی که راز خود را بپوشاند همواره اختیار آن به دست اوست
 (و کسی که نپوشاند از اختیارش بیرون می‌رود). **منبع** حکمت ۱۶۲ نهج البلاغه

مکوی اندوه خوبیش باشد منان
 که لاحول گویند شادی کنان

کتمان سه چیز

استر ذهبک و ذهابک و مذهبک

منبع کلام بزرگان معرفت

سینه انسان عاقل

صَدْرُ الْعَاقِلِ صُنْدُوقُ سِرَّهِ...
 سینه عاقل گنجینه اسرار اوست

منبع

حکمت ۶ نهج البلاغه

منبع

اسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بِالصَّدَقَةِ

روزی را به وسیله صدقه فرود آورید.

حکمت ۱۳۷ نهج البلاغه

- راه رهایی از تنگ دستی

إِذَا أَمْلَقْتُمْ فَتَاجِرُوا اللَّهَ بِالصَّدَقَةِ

هر زمان فقیر شدید، با خداوند از طریق صدقه دادن (در راه او) تجارت (پرسود) کنید.

حکمت ۲۵۸ نهج البلاغه

- برکت صدقه به عنایت الهی

يَمْحُقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ ...

خداؤند [ثروت حاصل از] ربا را [ابی خیر و برکت می کند و نهایتاً] نابودش می سازد، و صدقات را فزونی می دهد

سور بقره آیه ۲۷۶

- راه حفظ ایمان

سُوْسُوا إِيمَانَكُمْ بِالصَّدَقَةِ ...

ایمانتان را با صدقه حفظ کنید...

حکمت ۱۴۶ نهج البلاغه

مَنْ أُعْطِيَ أَرْبَعًا لَمْ يُحِرِّمْ أَرْبَعًا : کسی که توفیق چهار چیز را پیدا کند از چهار چیز محروم نخواهد شد :

۱- مَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ لَمْ يُحِرِّمِ الْإِجَابَةَ : کسی که توفیق دعا یابد از اجابت محروم نمی گردد

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ^{٦٥}

سوره غافر آيه ۶۵

۲- وَمَنْ أُعْطِيَ التَّوْبَةَ لَمْ يُحِرِّمِ الْقَبُولَ : وکسی که توفیق توبه پیدا کند از قبول آن محروم نمی گردد

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

سوره نساء آيه ۱۷

۳- وَمَنْ أُعْطِيَ الْاسْتِغْفَارَ لَمْ يُحِرِّمِ الْمَغْفِرَةَ : کسی که توفیق استغفار یابد از آمرزش محروم نمی شود

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَّحِيمًا سوره نساء آيه ۱۱۵

دوست انسان، دوست نخواهد بود

**لَا يَكُونُ الصَّدِيقُ صَدِيقًا
حَتَّى يَحْفَظَ أَخَاهُ فِي ثَلَاثَةِ**

هنگامی که دنیا به او پشت می کند

و در زمانی که غایب است

و پس از مرگش.

در پریشان حالی و در ماندگی

دوست آن باشد که کیرد دست دوست

نَكْبَتِهِ
فِي وَغَيْبَتِهِ
وَوَفَاتِهِ

امام علی (علیه السلام) :
 کسی که خود را در
 مواقع تهمت قرار دهد
 نباید کسی را ملامت کند
 که به او سوء ظن پیدا
 می کند (بلکه باید خود
 را سرزنش کند که اسباب
 سوء ظن را فراهم کرده
 است).

علی علیه السلام :

"مَنْ وَضَعَ نَفْسَهُ مَوَاضِعَ
 التَّهْمَةِ فَلَا يَأْوِمَنْ مَنْ أَسَاءَ
 بِهِ الظَّنَّ." نَعْلَمْ

امیر المؤمنین علیه السلام:

**«بِعَمَرِ الطَّيْبِ الْمِشْكُ خَفِيفٌ
مَحْمَلُهُ عَطْرٌ رِّيحُهُ.»**

مشک، عطر خوبی است
حملش سبک و عطرش
بسیار خوب است.

علی (ع) :

"**وَفِي الْقُرْآنِ نَبَأً مَا قَبْلَكُمْ
وَخَبْرٌ مَا بَعْدَكُمْ
وَحُكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ.**"

خبر آنچه پیش از
شما بود، و آنچه
پس از شما خواهد
بود، و برنامه زندگی
شما در

قرآن

است.

.... و حق فرزند برپدر
این است که نام نیک
بر او بگذارد و او را به
خوبی ادب آموزد (و
تربیت کند) و قرآن را به
او تعلیم دهد.

**..... وَحَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ
أَنْ يَحْسِنَ أَسْعَهُ وَيَحْسِنَ
أَدْبَهُ وَيُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ.**

علی علیه السلام :

**"لَا يَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ يَثْقَبَ
بِخَصْلَتَيْنِ: الْعَافِيَةُ وَالْغَنِيَّةُ.
بَيْنَا تَرَاهُ مَعَافِيًّا، إِذْ سَقَمَ؛ وَ
بَيْنَا تَرَاهُ غَنِيًّا، إِذْ افْتَقَرَ."**

نحوه

البلاغه

برمال و جمال خویشتن غره مشو
کان را به شبي برند و اين را به بي

امير المؤمنين عليه السلام:

إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ فَرَضَ فِي أَمْوَالِ الْأُغْنِيَاءِ أَقْوَاتَ الْفُقَرَاءِ: فَمَا جَاءَ فَقِيرٌ إِلَّا بِمَا مُتَّعَ بِهِ عَنِّيْ، وَ اللَّهُ تَعَالَى سَائِلُهُمْ عَنْ ذِلِكَ.

امام(عليه السلام) فرمودند: خداوند سبحان قوت (و نيازهاي) فقرا را در اموال اغنيا واجب و معين کرده است، از اين رو هيج فقيرى گرسنه نمى ماند مگر به سبب بهره مندي غنى (وممانعت او از پرداخت حق فقير) و خدای متعال (روز قيامت) در اين باره از آنها سؤال و بازخواست مى کند.

امیر المؤمنین علیه السلام:

**نَوْمٌ عَلَى يَقِينٍ خَيْرٌ مِّنْ
صَلَاةٍ فِي شَكٍ.**

امام(علیه السلام) صدای یکی از خوارج را شنید که مشغول به عبادت شبانه است و قرآن تلاوت می کند، فرمود: خواب توأم با یقین و ایمان، بهتر از نمازی است که همراه با شک باشد!

